לו ב מיי פ"ג מהלכות טומאת מת הלכה ב

[ופ"ב הלכה י]: ח ג מיי׳ פ״ה מהלכות

לאוין רנ: למי ד מייי פי״ח מהלי

מ ה מיי׳ פ״ו מהלכות

בא ו מיי׳ פ״ב מהלכות שביתת עשור הלכה

א סמג לאוין סט טור ש״ע

לו סמג מוון שם שור ש כ א"ח סי' תריב סעיף א: מב ז מיי' פי"א מהלי איסורי ביאה הלכה

הלכה יב סמג לאוין קיא

ועשיו רמח טוש"ע י"ד סי"

קנח סעיף א: מג ח ט מיי פ"א מהלי מקואות שם [ופ"ב

הלי טון טוש"ע שם סעיף

תורה אור השלם

ו. אֶרֶץ חִטָּה וּשְׂעֹרָה.

וגפן ותאנה ורמון ארץ

וְהַיַה בַּיּוֹם הַשָּׁבִיעִי

זית שמן ודבש:

טו ופ"א מהלי

מירות הלכה ב סמג

שבת הלכה א:

כלים הלכה ב:

.1

*היה לבוש כליו וסנדליו ברגליו וטבעותיו

באצבעותיו הוא ממא מיד והן מהורים עד

שישהה בכדי אכילת פרם פת חטין ולא פת

שעורין מיםב ואוכל בליפתן שעורה דתגן

יעצם כשעורה מממא במגע ובמשא ואינו 🗝

מטמא באהל גפן כדי רביעית יין לנזיר

תאנה יכגרוגרת להוצאת שבת רמון דתנן

יארץ בלי בעלי בתים שיעורן כרמונים יארץ ֿ

זית שמן (ודבש) י ארץ שכל שיעוריה כזיתים

כל שיעוריה סלקא דעתך הא איכא הני

דאמרינן אלא אימא שרוב שיעוריה כזיתים

דבש יככותבת הגסה ביום הכפורים אלמא

דאורייתא נינהו ותסברא שיעורין מי כתיבי

אלא יהלכתא נינהו וקרא אסמכתא בעלמא

הוא חציצין דאורייתא נינהו דכתיב בורחץ

י (את בשרו) במים ישלא יהא דבר חוצץ

בינו לבין המים כי אתאי הלכתא לשערו

כדרבה בר בר חנה ידאמר רבה בר בר חנא

ינימא אחת קשורה חוצצת שלש אינן

חוצצות שתים איני יודע שערו נמי דאורייתא

נינהו דכתיב ורחץ את בשרו במים את

המפל לבשרו ומאי ניהו שערו כי אתאי

הלכתא לכדרבי יצחק "דאמר רבי יצחק

ל) אהלות פ"ב מ"ג,בת קיב: כלים פי"ז מ״ל עירובין ד: כד. ברכות מל., ג) [בברכות מא: וכן בילקוט ליתא], ד) ובברכות מא: איתא אמר בר חנינא], ה) [בברכות ר"י בר חנינח], ה) נכנדכות מא: אימא מדרבען וקרא אסמממא ובר"ן, ו) [ע" ססמים קט.], ז) עירובין ד: ססמים קט. ע"א [מויגה יא.], א) נדה סו. [ב"ק יא.], א) נדה סו. [ב"ק פב. עירובין ד: ושם אי׳ בר רב הוגא], **ט**) [ויקרא ידן, י) ןמלורע פרק הן, ל) ל"ל בהכי, ל) [ל"ל יוסף ואימימא],

מוסף רש"י

היה לבוש כליו. וכן כולם דרך לבישתן קרויין בגדיו ובטלין אללו, וכתיב והאוכל בבית יכבס את בגדיו ודרשינן בתורת כהנים מקרא דהאי אוכל לאו אכילה ממש הוא אלא שישהא כדי שיעור אכילה, ובביאה בלא שהייה אינו מטמא בגדים (ערובין ד.). אכילת פרס. ד' בינים הן מזוו סעודה בינונית. פרס פרוסה, ששיערוהו ככר האמור בעירוב לבעינו מזוו ב' סעודות. דכפיק תוון כי סעודות, ותנן המס (שם פבי) חליה לבית הממוגע (שם ד.). פת חטין. אין שוהה בה כפת שעורין (שם). מיסב. שהייה זו בהסיבה שיערוהו, ולא בנאכלת בעמידה והולך ובא שהוא שוהה באכילתו יותר (שם). ואוכלה בלפתז. שנחכלת מהר (שם). ואינו מטמא באהל. שום עלם כלה נשר עד שיהה שם שדרה אר בולבולם רוב בנינו ב' שוקיים וירך אחת או רוב מניינו קכ״ה ווווח אכל מרצנים וזגים ולולבין כשיעור רביעית יין חייב ואין שיעור רביעית יין ורביעית מיס שוין, לפי שהיין עב והמיס קלושין ויש ברביעית יין ממה שיש ברביעית מים, כדאמרינן בשבת (עו.) גבי רביעית דם שיכול לקרוש ולעמוד על כזית משום דסמיך, אבל מידי דקליש לא הוה רביעית לידיה כזית (ברכות מא.). כגרוגרת. היא תאנה כגרוגרת. היא מאנה יבישה ובה שיערו כל אוכל אדם לענין הולאת שבת דתנן (שבת עו:) המוליא אוכלין כגרוגרת (ערובין ד:). שיעורן כרמונים. ניקב כמוליא רמון טהור, בעלי בתים חסים על כליהם, הלכך ניקב כמוליא קטניות מלניעו לזיתים, ניקב כמוליא זית משתמש לאגוזים, ניקב כמוליא אגוז משתמש בו רמונים, אבל זמש בו רמונים, אבל אומן העומד למכור שיעוריה בהכי לם הוי נגר יאר טיעוליי) פיטכי ברכות מא: וכעי"ז ערובין שם). שרוב שיעוריה ופריך שיעורין מיכתב כתיבי ארץ חטה ומשני אלא אימא שיעורין של עונשין וקשה לאותה גירסא דמאי קפריך מיכתב כתיבי הא מסיק הכא בזיתים. אכילת חלב ודם דקרא אסמכתא היא ועוד מאי קמשני אימא שיעורין של עונשין הלא על השיעור הקשה מיכתב כתיבי ועוד דבכל דוכתא דמייתי האי קרא ונותר ופיגול וטמא ונבילה יבהמה טמאה ובשר המת דשיעורין מייתי כולה מילחא דר' חנן דהכא ומחוך כך גרים התם בקונטרס עונשין מיכתב כתיבי אלא אימא שיעורין של עונשין ובפ' כילד להאהיל ומגע נבילות מברכין (ברכות ד' מא. ושם) משמע קלת (א) דרשה גמורה דאמר רב 0 (חמא אמר) ר' יצחק כל המוקדם בפסוק זה מוקדם לברכה שנאמר ארץ

היה לבוש כליו. דאיקרו להו בגדיו: הוא טמא מיד. דכתיבש והבא אל הבית יטמא: והן טהורין עד שישהה. דכתיב (ויקרא יד) והאוכל בבית יכבס וגו' ודרשינן בת"כי אין לי אלא אוכל ושוכב אוכל בלא שוכב שוכב בלא אוכל לא אוכל ולא שוכב מניין ת"ל יכבס בגדיו ריבה שחי פטמים כחיב יכבם בגדיו

ואם סופנו לרבות הכל מה ת"ל והאוכל ליתן שיעור לשוכב כדי אכילה שאין טעון כיבום בגדים עד שישהה כדי אכילה וגופו טמא מיד דהכי כתיב והבא אל הבית יטמא ולא כתיב כיבום בגדים והאוכל בבית דהיינו שוהה כדי אכילה יכבס בגדיו: אכילת פרס. חלי ככר שיערו חכמים אותו למזון שתי סעודות לעירוב דתנן בעירובין (דף פב:) חליה לבית המנוגע: פת חטין. שהייתה מועטת משל שעורים: מיסב. דהיינו דרך אכילה. מי שהוא מיסב הוא עסוק באכילה ואינו טרוד בדברים אחרים: עלם כשעורה. מן המת: ואינו מטמא באהל. כשיעור זה עד שיהא שדרה או גולגולת שלמה או רוב מנין אברי אדם: גפן. מה שיערו בו: לדי רביעית יין. בשחר חיסורי נזיר דחיכה למחן דאמר במסכת נזיר (דף לד:) דחרלנים ולולבין ועלין מלטרפין לשיעור רביעית יין שאם יתנם לכום מלא יין עד שילא ממנו רביעית יין. ואין דומה המשער בכוס מלא מים למשער ביין משום דיין עב הוא ואינו ממהר לנאת אלא נברץ ונגדש על שפת הכום יותר מן המים: סאנה. מה שיערו בה: כגרוגרת להולחת שבת. שיערו בכל

האוכלים: כל כלי בעלי בחים שיעורן. בנקביהם: כרמון. דעד שניקב כמוליא רמון שם כלי עליו ומקבל טומאה לפי שבעל הבית חם על כליו וכשהוא מוליא זיתים הוא משתמש בו רמונים. אבל כלי אומן שעומד לימכר טהור בנקב כל שהוא: רוב שיעוריה כויתים. מת ונבילה ואיסור חלב ודם ופיגול ונותר וטמא וגיד הנשה: דבש. כל מיני מתיקה קרויין דבש ותמרים מיני מתיקה הן: כותבת. תמרה: ליום הכפורים. דלא כתיב ביה אכילה אלא אשר לא תעונה (ויקרא כג) מידי דמייתב דעתיה ומפקע ליה מעינוי: מי כסיבי. כלום כתיב בתורה עלם כשעורה ובית המנוגע בחטיו וכן כולם:

בהן ולא מדמי להו לאיסורי מיר לשתיה והכל אחד אבל לאכילה ה"ג בשרו במים שלה יהה דבר חולך כו': נימה החת קשורה. ומקפיד ניחא טפי פי׳ משנה ראשונה מחלקת בין אכילה לשתיה ולא ילפינן מהדדי ולגירסא זו הויא אכילה בכזית לכולי עלמא ובשמעתין גרס עליו חוללת דמיהדק שפיר ולא עיילי בה מיא ואמרינן לקמן גזרינן על מיעוטו המקפיד: שלש אינן חוללות. לפי שהשער קשה ולא מיהדק ר"ת כזית יין לנזיר ואתיא ככ"ע ובמידי דאכילה וקשה לפי' ר"ת דמאי נפקא מינה דמשערינן אותו זית בכוס מלא יין דכן יכול לשער שפיר ועיילי ביה מיא: את הטפל לבשרו. יהא במים. הטפל הדבוק: במים כמו יין במקום שישימו הזית איגורי בין ביין בין במים שם 737 ישימו כמו כן החרלנים והזגים ואם נעמיד שמעתין במידי דשתיה כיון דאמרינן לחייב בשותה מה שמפיל שיעור כזית מן היין דהוא דבר מועט הא פשיטא דכיון דשתה יין דשעוריה י׳ (מהכא) דאי אפשר לשערו אלא ביין וקצת משמע בירושלמי דמיר כפר״ת דאכילה לכולי עלמא בכזית דקאמר החם משנה ראשונה עד שישתה רביעית יין דהוו דרשינן שכר שכר מה שכר שנאמר להלן רביעית אף שכר האמור כאן רביעית חזרו לומר לא יאכל ולא ישתה מה אכילה בכזית אף שתיה בכזית: בד בעדי בתים שיעורן ברשונים. גבי כלי עץ מיתניא פי״ז דכלים אבל בכלי חרס תנן פ׳ שלישי דכלים [מ״א] העשוי לאוכלין שיעורן כזיתים העשוי למשקים כו׳ והא דאמר בסוף המצניע (שבם דף נה:) חמש מדות בכלי חרס ניקב כמוליא זית טהור מלקבל זיתים ועדיין כלי הוא לקבל רמונים היינו אם יחדו לרמונים אבל סתמו כמוליה זית: שרעורן ברמונים. במס' כלים פ' י"ו [מ"ד] תנן הרמונים שהמרו שלשה החוזים זה בזה ולה שיהה לריך נקב גדול כל כך כדי שילה שלשתן בבת החת הלה החד לבד דהה המר בסוף המלניע (שבת דף לה:) כמוליה רמון משמע רמון החד דלה החתר המלניע (שבת דף לה:) כמוליה רמון משמע רמון החד דלה החתר המלניע (שבת דף לה:) ועוד בפ' אלו קשרים (שם דף קיב:) ובפ' עושין פסין (עירובין דף כה.) דבעי חזקיה ניקב כמוליא זית וסתמו וחזר וניקב כמוליא זית וסתמו עד שהשלימו למוציא רמון מהו הוה ליה למינקט ניקב כמוציא רמון וסחמו וחזר וניקב כמוציא רמון וסחמו עד שהשלימו לשלשה רמונים מהו ונראה לפרש דהא דנקט שלשה רמונים אחוזים דאע"פ שמוליאם זה אחר זה אין נוחין לנאת דרך נקב לר כמו שהיה יולא זה אחר זה בפני עלמו עוד יש לפרש דנקט שלשה אחוזים זה בזה משום דרמון דגדל יחידי בפני עלמו או שנים גדולים יותר מדאי והגדלים ארבעה אחוזים קטנים יותר מדאי אבל הגדלים שלשה בינונים ומשערים בהן: [וע"ע תוספות שבת קיב: ד"ה עד ותוספות עירובין ד: ד"ה שיעורן]: אלא נינהו וקרא אסמכתא בעלמא. מכאן קשה לגירסת הספרים דבפ' בתרא דיומא (דף פ. ושם) דא"ר יוחנן שיעורין ועונשין הלכה למשה מסיני

(ערובין שם). **דבש**. כל דנש האמור נמורה דנש חטה וגו' והדר אמר ופליגא דר' חנין דאמר ר' חנין כל הפסוק לשיעורין נאמר ושמא למאי דמסיק התם ואידך שיעורין מי כתיבי לא פליגי: תמרים, וכדאמר התם (בכורים פ"א מ"ג) אין מביאין בכורים כי אם מז׳ המינין ולא מתמרים שבהרים ולא מפירות שבעמקים, אלמא פשיטא ליה לתנא דתמרים מז' המינין דסיינו דכם (ערובין ד:). שלא יהא דבר חוצץ בינו לבין המים. כשרו כמים משמע שיגע כשרו למיס (ב"ק פב.). לשערר. שמפסל כו סלילה (ערובין ד:). נימא אחת קשורה חוצצת. דמלי להדוקה שפיר ואין המים נכנסין כקשר (שם). שלש אינן חוצצות. דלא מיהדקי שפיר ועיילי כהו מיס (שם).

גפן כדי רביעית יין לנזיר. פי׳ נקונטרס כדי רביעית נשאר איסורי נזיר דאיכא למאן דאמר במס' נזיר (דף לד:) דלולבין ועלין וחרלנין מלטרפין לשיעור רביעית יין דאם יתנם לכום מלא יין וילא ממנו רביעית יין ואינו דומה המשער בכום מלא יין למשער

ומשנה ראשונה דאומרת עד שישתה רביעית ה״ה באכילה אלא מר

נקיט אכילה משום דיליף מיניה לענין שתיה ומר נקיט שתיה משום

דיליף מיניה לענין אכילה ור"ת גריס שם במיר ת"ק לא מדמה להו

לכל איסורי מיר לאכילה וכן מצא בספר ישן ויש ספרים שכתוב

בכוס מלא מים דיין עב ואינו ממהר לנאת אלא נברץ ונגדש על שפת הכוס יותר מן המים ובריש עירובין (דף ד.) פי׳ בקונטרס גפן כדי רביעית יין לנזיר לחייבו מלקות משמע שרוצה לומר אם שתה רביעית יין ואין זה מעניו האחרים דמשערינו בהו מילתא אחריתי וכמו שפירש כאן עיקר וכי האי גוונא תניא בתוספתא דנזיר כילד הוא עושה מביא כוס מלא יין ומביא זית איגורי ונותן לתוכו ושופע אם שתה כיוצא בו חייב ואם לאו פטור דברי ר' עקיבא ר' אלעזר בן עזריה אומר אינו חייב עד שישתה רביעית והשתא סוגיא דשמעתין כר׳ אלעזר בן עזריה ואין לחוש בכך דהכי נמי ההיא דעשר רביעית דפרק שלשה מינין (מיר דף לח.) כוותיה ואע"ג דאמרינן התם בפלוגתא לא המיירי לא חייש בהו אע"ג דפליג עלה רבי עקיבא ובנזיר נמי איכא בפלוגתא בפ' ג' מינין (דף לד.) דתנן ואינו חייב עד שיאכל מן הענבים כזית משנה ראשונה אומרת עד שישתה רביעית יין ר' עקיבא אומר אפילו שרה פתו ביין ויש בו ללרף כזית חייב ואמרינן בגמ' [דף לח:]

ת"ק מדמה להו איסורי מיר לשתיה

(**ה**) תום' ד"ה אלה הלכתה וכו' משמע קלת דדרשה

רבינו חננאל

מצאנו שכתוב בפסוק והבא אל הבית והאוכל [לו] לומר והבא אל הבית ודיו. ואני אומר הבא טמא, האוכל והשוכב לא כל שכן. ותניא בתורת . כהנים אם סופנו לרבות הבא אע״פ שאינו לא אוכל ולא שוכב מה ת״ל אוכל ושוכב, אלא ליתן שיעור להבא כדי אכילה בשכיבה⁽⁾. וכמה שיעור אכילה. כדי אכילת פרס פת חטין ולא פת שעורין, מיסב ואוכלה בלפתן. ושנינן במס׳ פרה פרק ראשון כיוצא בו אחד האוכל בבית המנוגע פרס, משלש לקב. אמרו מי״ח לסאה, להם כך שמעתי אמר בן עזאי אני אפרש למאתה אומר משלש לקב אין בו חלה וכשאתה אומר מי״ח לסאה מיעטתו חלתו. שעורה, עצם כשעורה מטמא במגע באהל. ובמשא ולא גפן, כדי רביעית יין לנזיר. ואמרינן עשרה רביעיות הן. תאנה כו'. ושנינן לעולם הלכתא, והאי קרא דכתיב ארץ חטה ושעורה חציצין דאורייתא נינהו, . דכתיב ורחץ את בשרו

דבר . בינו ובין המים. ודחינן מן התורה חציצת בשרו, כי אתאי הלכתא לשערו. שערו נמי דאורייתא, דכתיב ביה ורחץ את כשרו. ודרשינז את הטפל לכשרו ומאי נינהו שערו. ואמרינז נימא אחת קשורה חוצצת. שלש אינז חוצצות משום את בשה, והישוק את הספל לבשה וביני יודע. אלא כי אתאי הלכתא לדובו ולמיעוטו ולמקפיד ולשאינו מקפיד, וכדר: דמחלחלי ועייל בהו מיא, שתים איני יודע. אלא כי אתאי הלכתא לדובו ולמיעוטו ולמקפיד ולשאינו מקפיד, וכדר: דאמר ר' יצחק כר:

יגלח את כל שערו את ראשוֹ וְאֶת זְקְנוֹ וְאֵת גַּבּת עִינְיוֹ וְאֶת כָּל שְּעָרוֹ יְגַלַחַ וְכַבֶּס אֶת בְּגָדִיוּ ובאכילת עלין ולולבין נמי בעי רביעית הגהות הב"ח כמו בשתיה ור' עקיבא סבר כיון דאמר קרא וענבים לחים ויבשים לא יאכל מה אכילה בכזית אף כל בכזית כלומר אף שתיה וקצת קשה לגירסא זו דהיכא אשכחן דמלריך רביעית במידי דאכילה ולריך לומר דמשמע ליה דכי קתני עד שיאכל מן הענבים כזית ה"ה בשתיה גמורה היא דאמר:

א) ר"ל בדרך שכיבה והיינו שיהא מיסב ואוכל.